

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Jozefa Kanderu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému **M. Š. a spol.**, pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 4. júla 2008 v Bratislave prerokoval sťažnosti obvinených M. Š., P. H., R. Z. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku z 25. júna 2008, sp. zn. PK 2 T 16/2008, a rozhodol

t a k t o :

I. Podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **s a z a m i e t a.**

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených M. Š., P. H. a R. Z. **s a z a m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e :

Na obvinených M. Š., P. H., R. Z. a ďalších spoluobvinených bola podaná dňa 13. júna 2008 na Špeciálnom súde v Pezinku obžaloba pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. u vyššie uvedených troch obvinených, okrem ďalších trestných činov, aj za obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v obžalobe a aj v uznesení Špeciálneho súdu v Pezinku z 25. júna 2008, sp. zn. PK 2 T 16/2008. Týmto uznesením Špeciálny súd v Pezinku na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25. júna 2008 rozhodol podľa § 79

ods. 2 Tr. por., § 76 ods. 5 Tr. por., čl. 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, že dôvody väzby obvinených M. Š., P. H. a R. Z. podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. trvajú. V druhom bode výroku tohto uznesenia rozhodol Špeciálny súd tak, že podľa § 79 ods. 2 Tr. por. sa menia dôvody väzby u obvineného R. Z. podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. na dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.

V prípravnom konaní bola lehota trvania väzby u obvinených M. Š., P. H. a R. Z. predĺžená do 7. júla 2008.

V napadnutom uznesení, ktoré vydal Špeciálny súd v Pezinku po tom, ako obvinených M. Š., P. H. a R. Z. v ten istý deň 25. júna 2008 vypočul k dôvodom väzby, uviedol, že u všetkých menovaných obvinených trvajú väzobné dôvody uvedené v § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. aj v súčasnej dobe vzhľadom na to, že je dôvodné podozrenie z trestnej činnosti, pre ktorú sú trestne stíhaní a možno predpokladať, že v prípade ich prepustenia na slobodu by došlo medzi obvinenými ku vzájomnému kontaktu a pôsobeniu na svedkov, osobitne poškodených, a i navzájom na spoluobvinených v záujme ovplyvnenia alebo odstránenia dôkazov svedčiacich v ich neprospech, resp., že by mohli pokračovať v protiprávnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na rozsah protiprávneho konania, z ktorého sú obvinení podozriví, ďalej uviedol, že obvinení sa mali dopúšťať trestnej činnosti dlhú dobu od roku 2001 do roku 2007 ako dobre organizovaná zločinecká skupina, ktorá mala používať metódy vydierania, hrubého nátlaku, vyhrážania sa a fyzického a psychického násillia na svedkov, poškodených, ktorej vodcom mal byť obvinený M. Š.

Vo vzťahu k obvinenému R. Z. a výroku pod bodom II. napadnutého uznesenia Špeciálny súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III ÚS 67/08 z 18. marca 2008, v ktorom bol vytýkaný nedostatok označenia dôkazných prostriedkov, doručeníek o zaslaní predvolania obvineného R. Z. na úkony trestného konania a o ďalších úkonoch smerujúcich k vykonaniu previerky pobytu obvineného.

Proti tomuto uzneseniu podali sťažnosť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej prokuratúry a obvinení M. Š., P. H. a R. Z. prostredníctvom svojich obhajcov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že sťažnosti menovaných obvinených boli podané v zákonom stanovenej lehote.

Sťažnosť prokurátora smerovala v neprospech obvineného R. Z. a domáhal sa ňou, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol tak, že u obvineného R. Z. trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a, písm. b/, písm. c/ Tr. por., teda nie len podľa písmena b/, písmena c/ § 71 ods. 1 Tr. por. Na základe tejto sťažnosti nebolo možné preskúmať napadnuté uznesenie v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por., pretože prokurátor po oznámení napadnutého uznesenia sa výslovne vzdal sťažnosti.

Napadnuté uznesenie bolo vyhotovené a oznámené prokurátorovi jeho doručením po výsluchu obvinených na Špeciálnom súde v Pezinku 25. júna 2008 a prokurátor po oboznámení sa s jeho obsahom vyhlásil, že sa vzdáva práva podať sťažnosť. Je to zaznamenané v zápisnici o výsluchu obvinených na č. I. 2684 trestného spisu, čo prokurátor potvrdil svojím podpisom.

Podľa § 188 ods. 1 Tr. por. oprávnená osoba sa môže sťažnosti výslovne vzdať.

Podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, okrem iného, aj vtedy, ak bola podaná osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala. Na základe tohto ustanovenia Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť prokurátora zamietol a nepreskúmaval okolnosti v nej uvádzané, keďže to zákon nedovoľoval.

Sťažnosti všetkých troch obvinených sa v podstate zhodovali v námietke voči konaniu Špeciálneho súdu spočívajúcej v tom, že ich výsluch mal byť urobený na verejnom zasadnutí a nie iba pri úkone nazvanom výsluch obvinených k dôvodom

väzby. Poukázal na to, že verejné zasadnutie súd už nemohol určiť tak, aby bola zachovaná aj lehota na prípravu na verejné zasadnutie, aj lehota päť dní na predloženie spisu nadriadenému súdu pred uplynutím lehoty trvania väzby v prípade podania sťažnosti.

Obvinení M. Š. a P. H. namietali i to, že Špeciálny súd iba konštatoval u nich existenciu dôvodov väzby, ale samotným rozhodnutím trvanie väzby nepredĺžil. Podľa ich názoru ak súd rozhoduje o väzbe v čase končiacej sa lehoty, musí uviesť jednak väzobné dôvody a zároveň lehotu dokedy väzba trvá. Z tohto dôvodu považujú väzbu po 7. júli 2008 za nezákonnú.

K samotným dôvodom väzby obvinený M. Š. uviedol, že súd sa obmedzil iba na formálne konštatovanie existencie kolúznej väzby, ale pre taký záver nemal k dispozícii žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by ho odôvodňovali.

Na základe týchto sťažností Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť a konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu. Po takomto preskúmaní napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že sťažnosti všetkých troch obvinených nie sú dôvodné.

Spôsob konania obvinených, o ktorom vypovedali viacerí svedkovia, ktorý mal spočívať i v nátlaku, vydieraní a vyhrážaní sa, fyzickým i psychickým násilím, aj používaním násilia voči poškodeným, dostatočne naznačuje na možnosť takého pôsobenia na svedkov aj v prípade prepustenia obvinených na slobodu, aby tak marili objasňovanie závažných skutočností pre trestné stíhanie. Nie je nevyhnutné, aby sa takéto kolúzne konanie zistilo v čase vedenia trestného stíhania, aby sa mohlo konštatovať, že obvinený koná spôsobom predpokladaným v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Takému konaniu sa má práve zabrániť, čo je zmyslom ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Preto, ak z pohľadu existencie dôvodov väzby podľa tohto ustanovenia Špeciálny súd bral do úvahy dôkazy charakterizujúce činnosť organizovanej

zločineckej skupiny, neuvažoval iba vo všeobecnej rovine, ale vychádzal z dôkazov ku skutkom zadokumentovaných v spisovom materiáli.

Z týchto dôkazov o charaktere trestnej činnosti obvinených páchanej po dlhšiu dobu, u obvineného R. Z. i skutočnosť, že sa trestných činov mal dopustiť v čase prebiehajúcej skúšobnej doby podmieneného odsúdenia za iné trestné činy, avšak podobného charakteru, možno dôvodne predpokladať aj to, že v prípade prepustenia na slobodu by obvinení pokračovali v trestnej činnosti.

Preto so záverom Špeciálneho súdu o existencii dôvodov väzby všetkých troch menovaných obvinených podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožňuje.

Námietky obvinených týkajúce sa konania predchádzajúceho napadnutému uzneseniu taktiež nie sú dôvodné. Špeciálny súd postupoval v súlade so zákonom i s naznačenými článkami Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uvedenými v napadnutom uznesení. Pokiaľ vypočul obvinených k dôvodom väzby mimo verejného zasadnutia, nebolo to v rozpore so zákonom.

Povinnosťou súdu bolo podľa § 76 ods. 5 Tr. por. najneskôr do pätnásť dní od podania obžaloby rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby, ak o väzbe už nerozhodol podľa § 244 ods. 5 Tr. por. pri predbežnom prejednaní obžaloby.

Podľa § 291 Tr. por. na verejnom zasadnutí rozhoduje súd, ak to zákon výslovne ustanovuje.

Podľa § 301 Tr. por. na neverejnom zasadnutí rozhoduje súd tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí.

Pre rozhodovanie o väzbe podľa § 79 ods. 2 Tr. por. nie je predpísaná forma verejného zasadnutia. Preto mohol Špeciálny súd rozhodnúť o väzbe na neverejnom zasadnutí. Musel však urobiť zadosť príslušným článkom ústavy a citovaného

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a poskytnúť právo obvineným vyjadriť sa k ich veci pred rozhodnutím o väzbe. Ak tak učinil predvolaním obvinených na výsluch, v ktorom upovedomil i obhajcov obvinených a prokurátora, nemožno konštatovať, že by postupoval v rozpore so zákonom a že by z toho dôvodu malo byť napadnuté rozhodnutie, urobené neskôr na neverejnom zasadnutí, nezákonné.

Za nezákonné taktiež nemožno považovať napadnuté uznesenie preto, že nebola určená súdom lehota ďalšieho trvania väzby. Do doby pôvodne predĺženia lehoty trvania väzby, ktorá ešte v prípravnom konaní bola stanovená do 7. júla 2008 Špeciálny súd rozhodol o dôvodnosti trvania väzby obvinených a aj nadriadený súd v tejto lehote rozhodol o sťažnostiach obvinených. Preto nemožno väzbu v danom prípade po 7. júli 2008 považovať za nezákonnú. Určenie lehoty trvania väzby platí len pre prípravné konanie. Vyplýva to z ustanovenia § 76 ods. 2 a nasl. Tr. por. Výslovne sa v ustanovení § 76 ods. 2 Tr. por. uvádza, že ak by lehota trvania väzby **v prípravnom konaní** presiahla šesť mesiacov, je prokurátor povinný podať sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie lehoty väzby, ak obvineného z väzby neprepustí sám.

V § 76 ods. 6 Tr. por. sú uvedené celkové doby trvania väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom. V danom prípade, keďže je vedené trestné stíhanie u všetkých troch obvinených pre obzvlášť závažný zločin je táto doba stanovená na 48 mesiacov.

V § 76 ods. 7 Tr. por. sa uvádza, že z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá jedna polovica na prípravné konanie a jedna polovica na konanie pred súdom. Týmto zákonným ustanovením je určená maximálna lehota trvania väzby v konaní pred súdom, pričom v § 76 ods. 5 Tr. por. je stanovené, že súdu plynie lehota väzby podľa odseku 7 od podania obžaloby alebo návrhu na dohodu o vine a treste. Ako už bolo uvedené, súd je však povinný najneskôr do pätnásť dní od podania obžaloby rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby, čo v danom prípade Špeciálny súd aj urobil.

V konaní pred súdom v každom jeho štádiu je súd povinný skúmať, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili (§ 79 ods. 2 Tr. por.). V tomto konkrétnom prípade

Špeciálny súd rozhodol v štádiu po podaní obžaloby a pred predbežným prejednaním obžaloby, a to spôsobom, ktorým bolo zabezpečené právo obvinených na vyjadrenie sa pred súdom k ich veci, o ktorej mal súd rozhodnúť

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosti obvinených M. Š., P. H. a R. Z. zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 4. júla 2008

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: